

การวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมทาง การเรียนรู้: แนวคิดจากลี โอเวนส์

ดร. พรรณี บุญประกอบ*

ในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารกัน
ในทั่วทุกมุมโลกเป็นไปได้ง่ายดาย
ผู้คนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด
ถ่ายทอดวิชาความรู้ และมวล
ประสบการณ์ต่อกันได้อย่างรวดเร็ว
และทั่วถึง การรู้จักและเข้าใจในบุคคล
อื่นที่เป็นผู้อยู่ในวัฒนธรรมที่แตกต่าง
จากเราจึงเป็นเรื่องจำเป็นและมีความ
สำคัญอย่างยิ่งในขณะนี้ เพื่อความเข้าใจ
อันดีต่อกัน การวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม
เป็นหนทางหนึ่งที่จะได้มาซึ่งความรู้
ใหม่ ที่จะช่วยอธิบายถึงความแตกต่าง
ของวัฒนธรรมเหล่านั้น บทความนี้จะ
ประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย

* อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพหุศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบข้ามวัฒนธรรมในเรื่องการเรียนรู้
ของบุคคล เครื่องมือในการทำวิจัย
เรื่องนี้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรม
(Cross - Cultural Research) เป็นการ
วิจัยเชิงเปรียบเทียบ เพื่อตอบคำถาม
เกี่ยวกับความเป็นสากลของหลักวิชาการ
โดยนำผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยใน
วัฒนธรรมหนึ่งไปใช้กับอีกวัฒนธรรม
หนึ่ง การนำทฤษฎี หรือผลวิจัยไปใช้
อธิบายพฤติกรรมในวัฒนธรรมอื่นนั้น
ย่อมมีปัญหาว่าจะอธิบายได้มากน้อย
เพียงใด (Keats, Daphne. 1997 : 4)

การเลือกปัญหาวิจัยแบบข้าม
วัฒนธรรม ควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ
และมีความหมายกับทุกวัฒนธรรม
โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่ยังเป็น
ข้อสงสัยว่า วัฒนธรรมจะเป็นตัวแปร
สำคัญของการแสดงออกของพฤติกรรม
ที่แตกต่างกันหรือไม่ และมากน้อย
เพียงใด

แนวคิดของการวิจัยแบบข้าม

วัฒนธรรมทางการเรียนรู้

ลี โอเวนส์¹ (Lee Owens) ได้
รวบรวมแนวคิดในเรื่องการวิจัยแบบ
ข้ามวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้
(learning) จาก ERIC (Educational
Research Information Clearinghouse,
USA) และ AEI (Australian Education
Index, Australia) พบว่า มีแนวการ
ศึกษาเรื่องนี้อยู่ประมาณ 12 ลักษณะ
โดย 3 ลักษณะแรกจะเป็นการศึกษา
เปรียบเทียบวัฒนธรรมย่อยในประเทศ
เดียวกัน(Intra - Country Comparisons)
ต่อมาจะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบวัฒน
ธรรมของแต่ละประเทศ (Inter-Country
Comparisons) ซึ่งเป็นการศึกษาโดยทั่ว
ไปที่เรานิยมศึกษากัน และ 2 ลักษณะ
สุดท้ายจะเป็นการศึกษาแบบตรวจสอบ
สมมุติฐานจากทฤษฎี(Theory - Driven,
Hypothesis - Testing Cultural
Comparisons) แนวการศึกษาของแต่ละ
ลักษณะมีดังต่อไปนี้

¹ Professor Dr. Lee Owens แห่งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจิตินี
ประเทศออสเตรเลีย เป็นวิทยากรท่านหนึ่งในการประชุมปฏิบัติการ
เรื่อง การวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมทางพหุวัฒนธรรมศาสตร์ ซึ่งสถาบันวิจัย
พหุวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 15-17
มกราคม 2540 ณ โรงแรมอมารี เอเทรียม

1) การเปรียบเทียบกลุ่มคนจากวัฒนธรรมย่อย ๆ ที่อยู่ในประเทศกับคนส่วนใหญ่ของประเทศเพื่อศึกษาถึงวิธีการเรียนรู้ของกลุ่มคนเหล่านั้น เช่น ศึกษาชนเผ่าอะบอริจิน (Aborigin) ในประเทศออสเตรเลีย การศึกษาดังกล่าวจะนำไปสู่คำถามที่ว่าโรงเรียนจะมีวิธีดำเนินการในด้านต่าง ๆ อย่างไร เพื่อช่วยเหลือคนในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยเหล่านั้นให้เกิดการเรียนรู้

2) การเปรียบเทียบความเชื่อและแนวปฏิบัติของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ในกลุ่มวัฒนธรรมย่อย ๆ นั้น เป็นการศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมเก่ากับวัฒนธรรมใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมนั่นเอง การศึกษาในเรื่องนี้มีประเด็นคำถามที่น่าสนใจว่าโรงเรียนจะช่วยเหลือให้คนรุ่นใหม่เรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่เป็นมาแต่เดิม และสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปได้ได้อย่างไร

3) การศึกษาถึงความแตกต่างของลักษณะเฉพาะทางด้านศิลปวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละกลุ่มวัฒนธรรมย่อย ให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในสังคมรวมของประเทศ ในเรื่องนี้โรงเรียนควรมีบทบาทมากน้อยแค่ไหนอย่างไรในการส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกัน

และสร้างความตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมในสังคมรวมของประเทศ

4) การเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ โดยศึกษาตัวแปรทางการศึกษา เช่น วิธีการเรียนรู้ คุณภาพของการเรียนรู้ คุณภาพของโรงเรียน ฯลฯ ซึ่งการเปรียบเทียบดังกล่าวควรจะใช้วิธีการอย่างไรจึงจะเชื่อถือได้

5) การสำรวจโรงเรียนในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และวัสดุทางการศึกษาโดยไม่ได้คำนึงถึงวิธีการคิดที่แตกต่างกันของคนต่างวัฒนธรรม ถ้ามีการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของกลุ่มย่อย เราจะจัดสภาพการเรียนรู้อย่างไรจึงจะเหมาะสม

6) การศึกษาในเรื่องการติดต่อสื่อสารของนักเรียน โดยใช้ไปรษณีย์ธรรมดาหรือไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีคำถามว่า นักเรียนต่างวัฒนธรรมเรียนรู้โดยผ่านการติดต่อทางการสื่อสารได้อย่างไร

7) การเตรียมรายวิชา (Course) สำหรับผู้เรียนที่จะไปเรียนในต่างประเทศ ซึ่งไปใช้ชีวิตอยู่ในอีกวัฒนธรรม

หนึ่ง การเรียนรู้ในวัฒนธรรมใหม่อาจจะแตกต่างไปจากวัฒนธรรมเดิมของผู้เรียน มีคำถามว่า จะมีวิธีการเตรียมนักเรียนอย่างไร ให้สามารถใช้เวลาได้อย่างเต็มที่ในการเรียนรู้ในต่างประเทศ

8) การรวบรวมประสบการณ์และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ ผู้เรียนได้ไปอยู่ในวัฒนธรรมอื่น และเรียนรู้จนประสบความสำเร็จกลับมา มีคำถามว่า ผู้เรียนมีวิธีการเรียนรู้อย่างไรในการไปศึกษาต่อในต่างประเทศ

9) การจัดโปรแกรมสำหรับผู้เรียนที่มาจากต่างประเทศเพื่อมาศึกษาในประเทศของเรา ผู้ที่มาจากวัฒนธรรมอื่นจะต้องมาเรียนรู้ในวัฒนธรรมของเราซึ่งใหม่สำหรับเขา มีคำถามว่า จะช่วยนักเรียนต่างชาติอย่างไรในการให้เขาได้เรียนรู้ในขณะที่อยู่ในประเทศของเรา

10) การเปรียบเทียบวิธีการเก็บข้อมูลจากประเทศต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลไม่มีการบิดเบือน มิฉะนั้นแล้วเครื่องมือจะกลายเป็นตัวแปรหนึ่งของการวิจัย ในเรื่องของการเก็บข้อมูลถือเป็นเรื่องสำคัญมาก โดยเฉพาะเครื่องมือซึ่งได้แก่ แบบทดสอบ แบบ

สอบถาม ฯลฯ ซึ่งมีภาษาเป็นสื่อกลางเพื่อให้เข้าใจตรงกัน การดำเนินการในเรื่องนี้จึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ในส่วนนี้มีคำถามว่ามีวิธีการรวบรวมข้อมูลอย่างไร จึงจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

11) การทดสอบสมมุติฐานซึ่งมีรากฐานมาจากทฤษฎี ทำได้โดยนักวิจัยของแต่ละประเทศ ทำการศึกษาวิจัยในวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นวัฒนธรรมกลุ่มย่อยหรือวัฒนธรรมรวมของประเทศ เป็นการศึกษาข้อมูลเฉพาะประเทศของตน เพื่อให้ได้คำตอบว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างไร

12) ในการทดสอบสมมุติฐานผู้วิจัยอาจร่วมมือกันจากหลายๆประเทศ วางแผนร่วมกัน และศึกษาพร้อมกันในแต่ละประเทศเพื่อให้ได้คำตอบว่า นักเรียนจากแต่ละประเทศมีวิธีการเรียนรู้ที่เหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร

จากแนวคิดเรื่องการศึกษาแบบข้ามวัฒนธรรมใน 12 ลักษณะดังกล่าวผู้อ่านคงจะพอเห็นแนวทางในการศึกษาวิจัย รวมทั้งข้อควรระวัง เพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีคุณค่า

รูปแบบความชอบทางการเรียนรู้ของ นักเรียน (Student Learning Preference)

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่นักเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ นั้น ครูสามารถจัดกระทำได้หลายแบบ เช่น แบบบรรยาย แบบอภิปราย แบบฝึกฝนและทดสอบ แบบสถานการณ์จำลอง แบบเพื่อนช่วยสอน แบบเรียนตามลำพัง แบบแข่งขัน ฯลฯ ไม่ว่าจะจัดกิจกรรมแบบใดก็ตามย่อมมีนักเรียนชอบและไม่ชอบในการทำกิจกรรมเหล่านั้น ลี โอเวนส์ ได้แบ่งรูปแบบความชอบทางการเรียนรู้ของนักเรียนออกเป็น 3 แบบคือ

1) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (cooperative learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่มีการช่วยเหลือกันระหว่างผู้เรียน มีการทำงานกลุ่มร่วมกัน

2) การเรียนรู้แบบแข่งขัน (competitive learning) หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนทำงานเป็นกลุ่มหรือตามลำพัง โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศโดยมีการเปรียบเทียบกับผู้อื่น หรือกลุ่มอื่น

3) การเรียนรู้แบบรายบุคคล (individualistic learning) หมายถึง การ

เรียนรู้ที่ผู้เรียนทำกิจกรรมตามลำพังตามกำลังความสามารถของตน

เครื่องมือวัดรูปแบบความชอบทางการเรียนรู้ของนักเรียน (Learning Preference Scales)

ลี โอเวนส์ และเจนนิเฟอร์ บานส์ (Lee Owens and Jennifer Barnes) จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย ได้สร้างเครื่องมือวัดรูปแบบความชอบทางการเรียนรู้ของนักเรียนขึ้นโดยแบ่งเป็น 3 ชุด ได้แก่ ชุดสำหรับครู นักเรียน และผู้ปกครอง ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะเครื่องมือวัดความชอบทางการเรียนรู้ สำหรับนักเรียน (Learning Preference Scale - Students : LPSS)

ลักษณะของเครื่องมือ มีดังต่อไปนี้

1) ใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

2) มีข้อความ 36 ข้อ แต่ละข้อจะเป็นข้อความสั้น ๆ เกี่ยวกับความคิดเห็น ความรู้สึกชอบที่มีต่อลักษณะการเรียนรู้ในแง่มุมต่าง ๆ โดยจำแนกออกเป็น

- แบบร่วมมือกับคนอื่น 12 ข้อ

- แข่งขันกับคนอื่น 12 ข้อ
- ทำงานตามลำพัง 12 ข้อ
- 3) การให้คะแนน
 - คำถามส่วนมากจะให้คะแนน
- 4 - 3 - 2 - 1 เรียงลำดับจากซ้ายไปขวา
- (--- : --- : --- : --- : ---)
- จริง เท็จ
- บางข้อจะเป็นคำถามแบบลบ
- การให้คะแนนจะตรงกันข้าม คือ
- 1 - 2 - 3 - 4 เรียงลำดับจากซ้ายไปขวา
- ควรให้คะแนนข้อที่เป็นลบ
- ก่อน เพราะมีจำนวนน้อยข้อแล้วจึงให้
- คะแนนข้อที่เหลือ

- 4) การรวมคะแนน
- ความชอบทางการเรียนรู้แต่ละ
- แบบจะมีชุดข้อคำถามที่ระบุข้อที่แน่นอน
- จึงสามารถรวมคะแนนของแต่ละ
- แบบได้ ซึ่งคะแนนต่ำสุดของแต่ละ
- แบบจะเท่ากับ 12 คะแนน (เท่ากับ
- จำนวนข้อ) และคะแนนสูงสุดของแต่ละ
- แบบจะเท่ากับ 48 คะแนน นักเรียน
- แต่ละคนจะมีคะแนนความชอบทางการ
- เรียนรู้ทั้ง 3 แบบ เพื่อพิจารณาว่า
- นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบใดมากที่สุด

ตัวอย่างเครื่องมือ

- การที่จะต้องตัดสินใจในเรื่องใด การใช้ความคิด (--- : --- : --- : ---)
จากคนทุกคนสามารถช่วยในการตัดสินใจได้ จริง เท็จ
- ฉันชอบทำงานด้วยตนเอง เพื่อให้งานสำเร็จ (--- : --- : --- : ---)
ไปได้โดยเร็ว จริง เท็จ
- เมื่อกลุ่มต้องการทำบางสิ่งที่สำคัญให้สำเร็จ (--- : --- : --- : ---)
ฉันสามารถช่วยได้มากด้วยตัวฉันเอง จริง เท็จ
- การทำงานเป็นกลุ่มทำให้ผลงานไม่ดี (--- : --- : --- : ---)
จริง เท็จ
- ถ้าฉันใช้เวลาส่วนใหญ่ในการทำงานด้วยตัวฉันเอง (--- : --- : --- : ---)
ฉันจะเริ่มว่าเหวและไม่มีความสุข จริง เท็จ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ LPSS (Owens, Lee. 1997 : 6 - 14)

ลี โอเวนส์ได้รวบรวมงานวิจัยที่ใช้เครื่องมือ LPSS ในการศึกษาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา ผู้เขียนได้จำแนกผลการศึกษาวิจัยตามประเภทตัวแปรอิสระไว้รวม 6 รายการ และนำเสนอพอเป็นสังเขปดังนี้

ผลการศึกษาวิจัย	สถานที่	ผู้ศึกษาวิจัย
1. เพศ		
ในระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษา นักเรียนหญิงชอบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนชายชอบการเรียนรู้แบบแข่งขันและรายบุคคลมากกว่านักเรียนหญิง	นครซิดนีย์และเพิร์ท ประเทศออสเตรเลีย	ดัทตัน (Dutton, 1987) โอเวนส์ (Owens, 1984, 1985) โอเวนส์และสตราตัน (Owens and Straton, 1980)
	ประเทศทางตะวันตก	โอเวนส์ (Owens, 1991, 1992)

ผลการศึกษาวิจัย	สถานที่	ผู้ศึกษาวิจัย
2. <u>ระดับชั้น</u> ความชอบทางการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบร่วมมือจะมีมากขึ้นตามระดับชั้นเรียน	ประเทศออสเตรเลีย และประเทศทางตะวันตก	ดัทตัน (Dutton, 1978) โอเวนส์ (Owens, 1984, 1985, 1991, 1992) โอเวนส์และสตราตัน (Owens and Straton, 1980)
ความชอบในการเรียนรู้แบบรายบุคคลจะลดลงตามระดับชั้นเรียน	ประเทศออสเตรเลีย	
3. <u>วัฒนธรรม</u> นักเรียนชาวอะบอริจิน ชอบการเรียนรู้แบบร่วมมือมากตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ในขณะที่การเรียนรู้แบบแข่งขัน และแบบรายบุคคลจะมีน้อยลงเมื่อเรียนสูงขึ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับข้อค้นพบที่ศึกษาจาก 5 แห่ง ได้แก่ นครซิดนีย์ เพิร์ท ในประเทศออสเตรเลีย เซ็นทรัลริเจียน ในประเทศนิวซีแลนด์ มิดแลนด์ในประเทศอังกฤษ และมินนาโพลิสในประเทศสหรัฐอเมริกาที่พบว่าความชอบทางการเรียนรู้แบบแข่งขันจะเพิ่มขึ้นมากเมื่อเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนจากนครซิดนีย์, เพิร์ท และเซ็นทรัลริเจียนชอบการเรียนรู้แบบแข่งขัน และแบบรายบุคคลเพิ่มมากขึ้นตามระดับชั้นเรียนเมื่อเทียบกับนักเรียนในเขตมินนาโพลิส นักเรียนชายจาก 3 ประเทศคือ ออสเตรเลีย อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา จะชอบการเรียนรู้แบบรายบุคคลมากกว่านักเรียนหญิงซึ่งความแตกต่างนี้ไม่พบในนิวซีแลนด์	ประเทศ ออสเตรเลีย ประเทศออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา	นิวเบอรี (Newbury, 1979) เวเจนอร์ (Wegener, 1986) โอเวนส์และเวเจนอร์ (Owens and Wegener, 1992) โอเวนส์, โนลาน และแมคคินนอน (Owens, Nolan and McKinnon, 1992)

ผลการศึกษาวิจัย	สถานที่	ผู้ศึกษาวิจัย
4. <u>ประเภทของโรงเรียน</u> ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบแยกเพศหญิงชาย นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบแข่งขันและแบบรายบุคคลมากกว่าที่พบในโรงเรียนแบบสหศึกษา	ประเทศออสเตรเลีย	คัทตัน (Dutton, 1987)
5. <u>วิชา</u> นักเรียนชอบการเรียนรู้แบบร่วมมือในวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนชายชอบการเรียนรู้แบบแข่งขันในวิชาคณิตศาสตร์มากกว่าวิชาภาษาอังกฤษ นักเรียนหญิงชอบการเรียนรู้แบบแข่งขันในวิชาภาษาอังกฤษมากกว่าวิชาคณิตศาสตร์	ประเทศออสเตรเลีย	โอเวนส์และบานส์ (Owens and Barnes, 1982)
6. <u>ความคงที่ของความชอบทางการเรียนรู้แบบต่างๆ</u> ผลจากการประเมินโดยการทดสอบซ้ำระหว่างปีการศึกษา พบว่า ความชอบทางการเรียนรู้แบบร่วมมือจะคงที่ ส่วนความชอบทางการเรียนรู้แบบแข่งขันจะลดลงบ้าง และความชอบทางการเรียนรู้แบบรายบุคคลจะลดลงอย่างเห็นได้ชัด	ประเทศออสเตรเลีย	โอเวนส์ (Owens, 1985)

บทสรุป

จากแนวคิดของการวิจัยแบบข้ามวัฒนธรรมทางการเรียนรู้ การสร้างเครื่องมือวัดเพื่อศึกษารูปแบบความชอบทางการเรียนรู้และจากการศึกษาค้นคว้าค้นคว้าวิจัยดังกล่าว จะ

เห็นได้ว่าตัวแปรทางด้านวัฒนธรรมเป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างในเรื่องรูปแบบความชอบทางการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยสามารถศึกษาให้ลึกลงไปได้อีกถึงสาเหตุของความชอบพัฒนาการของ

ความชอบทางการเรียนรู้แบบต่างๆ ความแตกต่างระหว่างเพศ ความแตกต่างของเนื้อหาวิชา ประเภทของโรงเรียน และตัวแปรที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ทางด้านครอบครัวและสังคม ความรู้จากการศึกษาวิจัยเหล่านี้จะช่วยให้เราเข้าใจถึงอิทธิพลของวัฒนธรรม รวมไปถึงความเข้าใจเรื่องของรูปแบบความชอบทางการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ของนักเรียน

ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการพัฒนาหรือแก้ไขในจุดอ่อนที่ยังเป็นปัญหาในการเรียนรู้ต่อไปได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

- Keats, Daphne, (1997). "Why Cross - Cultural Research," in A Workshop on Cross - Cultural Research in Behavioral Sciences. p 1 - 13. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Owens, Lee, (1997). "Cross - Cultural Research on Student Learning," in A Workshop on Cross - Cultural Research in Behavioral Sciences. P. 1 - 14. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.